

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI
„PO TYM, JAK LUDZIE PRZESTALI BYĆ SZCZĘŚLIWI.
CZŁOWIEK A MIARY CZASU I PRZESTRZENI W PRZE-
SZŁOŚCI”, BIAŁYSTOK, 26–27 PAŹDZIERNIKA 2006 R.**

W dniach 26–27 października 2006 r. w Instytucie Historii Uniwersytetu w Białymstoku odbyła się konferencja pt. *Po tym, jak ludzie przestali być szczęśliwi. Człowiek a miary czasu i przestrzeni w przeszłości*. Jej celem było stworzenie możliwości zaprezentowania najnowszych osiągnięć badawczych związanych z chronologią, metrologią i geografią historyczną, podsumowanie stanu badań w tych dziedzinach i stworzenie forum, na którym zostałyby przedyskutowane postulaty zgłaszane w kontekście społecznego wymiaru mierzenia czasu, przestrzeni i mierzenia w ogóle, z uwzględnieniem perspektywy antropologicznej.

W czasie konferencji ogłoszono 16 referatów. Historycy z Białegostoku, Siedlec, Lublina, Torunia, Zielonej Góry i Kijowa zaprezentowali badaną problematykę zarówno z perspektywy tradycyjnego podejścia do nauk pomocniczych historii, jak i antropologii, historii historiografii i metodologii historii.

Do tych ostatnich należały referaty: Tomasza Mojsika (*Manipulacja przestrzenią i czasem w historiografii. Perspektywa narratywistyczna*), Dariusza Magiera (*Czasoprzestrzeń biurokracji*) i Adama Drażka (*Diagnostyka czasu i przestrzeni w ujęciu Włodzimierza Lenina. Implikacje teoretyczno-polityczne*).

Systemami miar i wag w ich lokalnym wymiarze zajęli się: Joanna Karczewska (*Średniowieczne miary powierzchni ziemi w Wielkopolsce i na Kujawach w świetle ksiąg sądowych*), Władysław Berkowski (*Rozwój systemów miar i wag na Wołyniu w XVI i w pierwszej połowie XVII wieku*) i Witold Bobryk (*Geografia miar na terenie eparchii lwowskiej w świetle wizytacji generalnej z połowy XVIII wieku*).

Chronologia, nie tylko w wymiarze technicznym, była przedmiotem rozważań Janusza Łosowskiego (*Zegarowy pomiar czasu w dawnych miastach polskich (XVI–XVIII wiek)*). *Problemy badawcze*, a kwestie wprowadzenia

kalendacza gregoriańskiego przez ewangelików polskich i litewskich podjęła Marzena Liedke (*Kalendarz gregoriański w życiu litewskiej Jednoty ewangelicko-reformowanej w XVII wieku*).

Rytm życia codziennego i rocznego dawnych mieszkańców Rzeczypospolitej został zaprezentowany w referatach: Iwony Kuleszy-Woronieckiej (*Rytm życia codziennego w świetle pamiętników z XVII i XVIII wieku*), Adama Kucharskiego (*Czas i przestrzeń w staropolskich dziennikach podróży XVII wieku*), Piotra Guzowskiego (*Kalendarz gospodarczy i finansowy kmięci polskich na przełomie średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych*) oraz Karola Łopateckiego (*Rola czasu w funkcjonowaniu życia obozowego wśród wojsk koronnych i litewskich w XVI-XVIII wieku*). Podobnymi zagadnieniami, dotyczącymi nowożytnej Anglii, zajęli się: Dorota Guzowska (*Niezwykły dzień zwykłych ludzi: teoria i praktyka sabatarianizmu w siedemnastowiecznej Anglii*) i Jacek Brzozowski (*Zwykły dzień niezwykłego człowieka. Rozrywka i praca Samuela Pepysa*).

Zagadnienia związane z geografią historyczną stały się przedmiotem rozważań Przemysława Czyżewskiego (*Terytorium parafii jako jednostki administracji kościelnej i państwowej w XVIII wieku*) i Stanisława Alexandrowicza (*Przydatność źródeł kartograficznych w badaniach nad historią Rzeczypospolitej Obojga Narodów*). Krzysztof Boroda zaś starał się zbadać kategorie metrologiczne używane przez aparat fiskalny państwa (*Kmieć, łan czy profit? Co leżało u podstaw systemu podatkowego Rzeczypospolitej w XVI wieku?*).

Konferencja poświęcona zagadnieniom nauk pomocniczych historii okazała się bardzo potrzebna. W obliczu zmarginalizowania tej tematyki we współczesnej polskiej historiografii zwróciła uwagę na niedostatecznie opracowane i doceniane problemów z zakresu chronologii, metrologii i geografii historycznej, szczególnie eksponując aspekt antropologiczny, związany z życiem codziennym. Organizatorzy spotkania liczą, że białostocka konferencja zapoczątkuje cykl spotkań naukowych podejmujących problematykę także innych nauk pomocniczych historii.

Piotr Guzowski, Marzena Liedke